

Ubuciko Bokuphumelela

Die Kuns om
uit te styg

Bokgani bja
go fihlelela Katlego

UPHIKO LWEZILIMI | TAALEENHEID | LEKALA LA MALEME | LANGUAGE UNIT

IZWI-WORD-MOLOMATSEBE

THE WORD BECOMES THE NEWS BEARER - MAY 2015

ISIKHATHI SOKUVUNA

Sekuyileso sikhathi esibizwa ngokuthi isikhathi sokuvuna. Kaningi uma sikhulumha ngokuvuna sisuke sazi ukuthi bekutshaliwe ngaphambili. Njengoba nencwadi engcwele isho ukuthi enye nenye into inesikhathi sayo ngaphansi komthunzi welanga. Yebo, iqinisile impela ngoba ngalesi sikhathi abafundi bayavuna lapha enyufesi. Baqale ukutshala eminyakeni emithathu, emine kumbe emihlanu eyedlule, manje kulezi zinyanga ezimbili okunguMbasu noNhlaba bayavuna ke lokho ebebekutshalile.

Lapha ngizokhuluma ngokwethweswa kweziqu kweFakhalithi Yobunjiniyela Nobunjalo Bezakhivo lokhu esithi phecelezi, Faculty of Engineering and the Built Environment. Lase liya ngomtsha wendoda kungoLwesithathu mhla ziyi-15 kuMbasu kuwona lo nyaka, lapho kwakuhlangene zonke izinhlanga zizobungaza abathandiweyo bazo emcimbini wokwethweswa kweziqu eNyufesi yase-Johannesburg. UShansela obephethi izintambo ngalolo suku bekunguSolwazi Njabulo Ndebele.

Singenile sonke ababezothweswa kanye nabakhaphi babo sahlala phansi salinda isikhathi sokugala. Kuthe kusenjalo sezwa umphathi woohlolo esethi sisukume sime ngezinyawo. Phela kwase kuyisikhathi sokungena kwezicukuthwane. Hhayi suka wena uyothi uboneni. Yeka imijiva yamajazi ezipfundiswa isilandela abananiyo. Sezwa nje sekukhala ingonyana sabona sebehlela khona esiteji, oSolwazi, odokotela, abafundisi neziphathimandla zamaFakhalithi. Maye yinhlle imfundu bakithi. Okumnandi kakhulu ukuthi ayigugelwa.

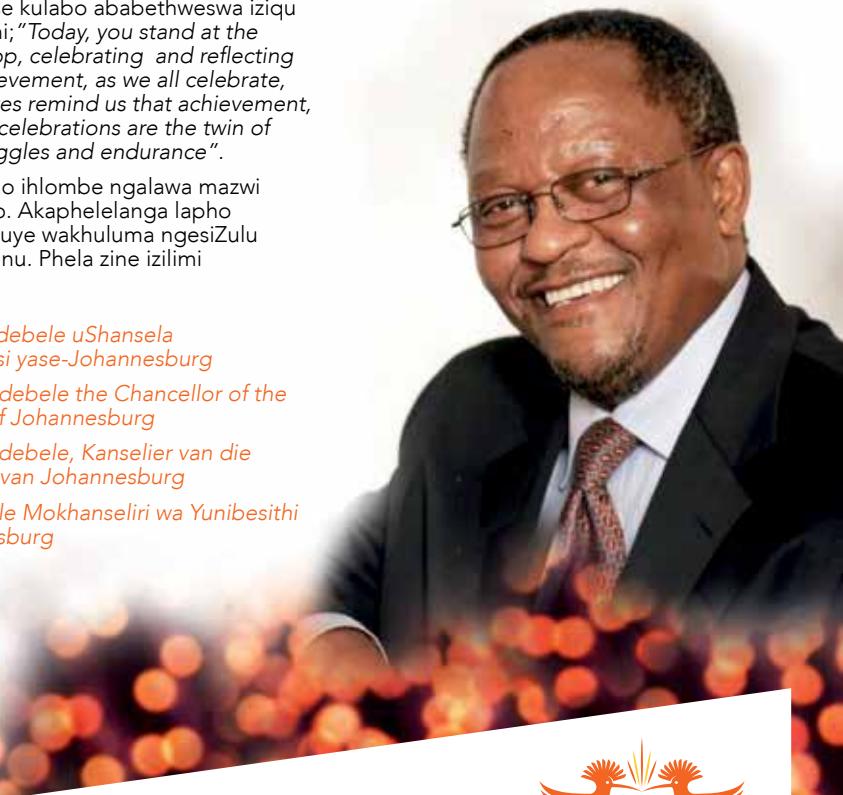
Uthe uma evula inkundla uMazankosi inkulomo yakhe wayibeka ngezimbili izilimi ezipfundiswa eNyufesi

yase-Johannesburg. Uqale wakhuluma ngesiNgisi esho ukuthi ngegunya alinikeziwe uyawuvula umcimbi ngokusemthethweni. NgeSisuthu saseLeboa ubeke kanje, "E le ge ke hlompha maatla ao ke filwego ona, bjale ke thea phuthekgo e ya go ba ya semolao Yunibesithing ya Johannesburg".

Okungihlabo umxhwele yinkulomo kaSekela-Shansela uSolwazi Ndebele ebeyibhekise kulabo ababethweswa iziqu lapho ebethi; "Today, you stand at the mountain top, celebrating and reflecting on this achievement, as we all celebrate, our graduates remind us that achievement, victory and celebrations are the twin of efforts, struggles and endurance".

Kwathi wohlo ihlombe ngalawa mazwi akhuthazayo. Akaphelelanga lapho uSolwazi ubuye wakhuluma ngesiZulu nangeSibhunu. Phela zine izilimi

ezisemthethweni kule Nyufesi. Bengihleli phakathi kwezihambeli-ke mina ngezwa abanye sebehleba ngeSisuthu bethi, abantu baseGoli bazazi zonke lezi zilimi. Lokhu okwenziwe nguSolwazi kusihlabo umxhwele ngempela, kwacaca kithina ukuthi ubuliminingi buyakhuthazwa ngempela lapha kulesi sikhungo. Ngisho neziphathimandla zakhona imbalza ziyakugcizelela lokho.

USolwazi Ndebele uShansela
waseNyufesi yase-Johannesburg
Professor Ndebele the Chancellor of the
University of Johannesburg
Professor Ndebele, Kanselier van die
Universiteit van Johannesburg
Prof Ndebele Mokhanseliri wa Yunibesithi
ya Johannesburg

RETHINK. REINVENT.

DIE ATKV KLINK 'N GLASIE OP AFRIKAANS SE VERJAARSDAG

Deur Karien Brits, Bestuurder:

Taalangeleenthede by die ATKV en 'n taalkundige in haar vrye tyd

Afrikaans vier vanjaar negentig jaar se amptelike status. Die Afrikaanse Taal- en Kultuurvereniging (ATKV) is trots daarop om 85 jaar al deel hiervan te wees. Die ATKV, wat in 1930 in Kaapstad deur twaalf mense gestig is, bied vandag nog dieselfde platform vir die uitlewing van Afrikaans in al sy vorme. Vandag is hierdie nieregeringsorganisasie dié Afrikaanse kulturtuiste met ongeveer 70 000 hooflede en 30 kultuurprojekte per jaar wat bykans 55 000 inskrywings genereer en meer as 220 000 mense regstreeks betrek.

Taalregte as menseregte

Die ATKV se taalafdeling klink 'n glasie op Afrikaans deur die hoëtaalfunksies van Afrikaans te bevorder. Dit sluit onder ander die bewusmaking van taalregte in. Almal is ongelukkig nie ewe ingelig oor hul taalregte nie. Die nuwe geleenthede en regte vir tale is een van die neweprodukte van ons demokrasie wat vanjaar een-en-twintig jaar oud is. Dit word ook in die Handves van Menseregte, soos vervat in Artikel 30 van ons Grondwet, verzekер. Dit berus

nou net by die moedertaalspreker om daardie taalregte op te eis.

Taalregte word nie net in Suid-Afrika as 'n belangrike aspek van menseregte geag nie, maar ook internasionaal. Verskeie internasionale organisasies het al in die verlede klem gelê op taalregte as menseregte. Volgens UNESCO (die Verenige Nasies se Opvoekundige, Wetenskaplike en Kulturele Organisasie) kom die uitsluiting van tale daarop neer dat hulle wat dit praat, "van hulle fundamentele mensereg tot wetenskaplike kennis vervreem" word.

Die internasionale federasie vir vertalers, FIT (Fédération Internationale des Traducteurs), se tema was verlede jaar ook "Taalregte: essensieel vir alle menseregte". Doeltreffende kommunikasie is nodig om menseregte soos die gelyke regte tot waardigheid, vryheid, geregtigheid, gesondheid en vrede af te dwing. Die mees doeltreffende kommunikasie geskied gewoonlik in die moedertaal.

Die waarde van moedertaalonderrig

Afrikaans tel in die Suid-Afrikaanse onderwys. Prof. Ekkehard Wolff, 'n Duitse taalkundige, skryf in 2006 dat taal nie

alles in die onderwys is nie, maar sonder taal is alles nijs in die onderwys nie.

Die ATKV neem ook hierdie standpunt in as daar oor taal in die onderwys gepraat word: taal is belangrik in die onderwys. Afrikaans moet ingespan word om inklusiwiteit en toegang tot onderwys te verseker. Dit is nie net die onderwysdepartement se plig nie, maar elke Afrikaanssprekende ouer het 'n verantwoordelikheid as dit by taalsake in die onderwys kom.

Die ATKV-taalafdeling doen daarom gereeld 'n beroep op Afrikaanssprekende ouers om hulle kinders na Afrikaanse skole te stuur en so die Afrikaanse onderwys in stand te hou. Hulle ondersteun nie net die Afrikaanse akademiese wêreld op hierdie manier nie, maar bewys ook hulle kinders 'n groot guns. Konseptualisering (verwerking en verwerwing van kennis) vind in die moedertaal plaas. Kinders leer en verstaan dus gewoon better in hulle moedertaal. Die goeie uitslae van kinders wat in hulle moedertaal skoolgaan, is jaar na jaar 'n bewys van die voordele van moedertaalonderrig. Om in Afrikaans skool te gaan, beroof jou glad nie van geleenthede in die internasionale mark nie – en hiervan is dr. Japie van Zyl van NASA 'n sprekende voorbeeld.

Karien Brits en Suzie Matlola deel boeke uit op 'n bus van Soweto na Randburg as deel van ATKV se Wêreldbokkedagviering. U-Karien Brits no-Suzie Matlola beba izincwadi ebhasini elisuka eSoweto liya e-Randburg njengengxene ye-ATKV yokugubha usuku lamazwe ngamazwe Iwencwadi
Karien Brits and Suzie Mathola handed out books on the bus from Soweto to Randburg as part of the ATKV's World Book Day celebrations

Karien Brits le Suzie Mathola ba abile dipuku ka mo peseng go tloga Soweto go ya Randburg bjalo ka karolo ya Meketeko ya Letšatši la Lefase la Puku la ATKV

Dr. Donovan Lawrence en prof. Marné Pienaar van die Departement Afrikaans gee opleiding aan vrywilligers van die Afrikaans-in-Sowetoprojek

Dr Donovan Lawrence and Prof Marné Pienaar from the Department of Afrikaans training volunteers in the Afrikaans in Soweto project
 Nga Donovan le Prof Marne' Pienaar go tšwa Lefapheng la Seburu ba hlahlala baithaopi
 UDkt Donovan noSol uMarne' Pienaar beSigaba sesiBhunu baqequesha amavolontiya ephrojekthi yaseSoweto yesiBhunu ka go protšeke ya Soweto ya Seburu

Afrikaans en meertaligheid

Afrikaans word nie in isolasie gepraat nie, maar die taal is deel van 'n meertalige Suid-Afrika. Die ATKV se aktiwiteite en projekte is daarom daarop gerig om Afrikaans op 'n inklusiewe en kreatiewe wyse te bevorder. Dit strek van die rieldans (die oudste dansvorm in Suid-Afrika), koorkompetisies, toneelkompetisies vir tieners, filmverse (unieke kombinasie van animasie en digkuns), olimpiades vir Afrikaans, spelkompetisies, leesprojekte, redenaars- en debatkompetisies tot toekennings vir uitmuntende kreatiewe skryfwerk (ATKV-Woordveertjies) en joernalistiek (ATKV-Mediavertjies).

Die ATKV wil graag 'n positiewe bydrae tot nasiebou lewer. Ons glo dat ons dit doen deur mekaar se tale te praat, iets wat belangrike taalbrûe bou. Daar word weekliks Afrikaanse klasse op vyf verskillende plekke in Soweto aangebied. (Die Afrikaans-in-Sowetoprojek is 'n gesamentlike projek van die ATKV en die Departement Afrikaans van UJ.) Klasse in Setswana word ook by die ATKV se hoofkantoor aangebied, en op hierdie manier word daar wedersydse goeie taalverhoudinge geskep.

Die ATKV bied ook jaarliks 'n meertaligheidsgeleentheid aan in samewerking met die Universiteit van Johannesburg. Die ATKV, die Departement Afrikaans en Departement

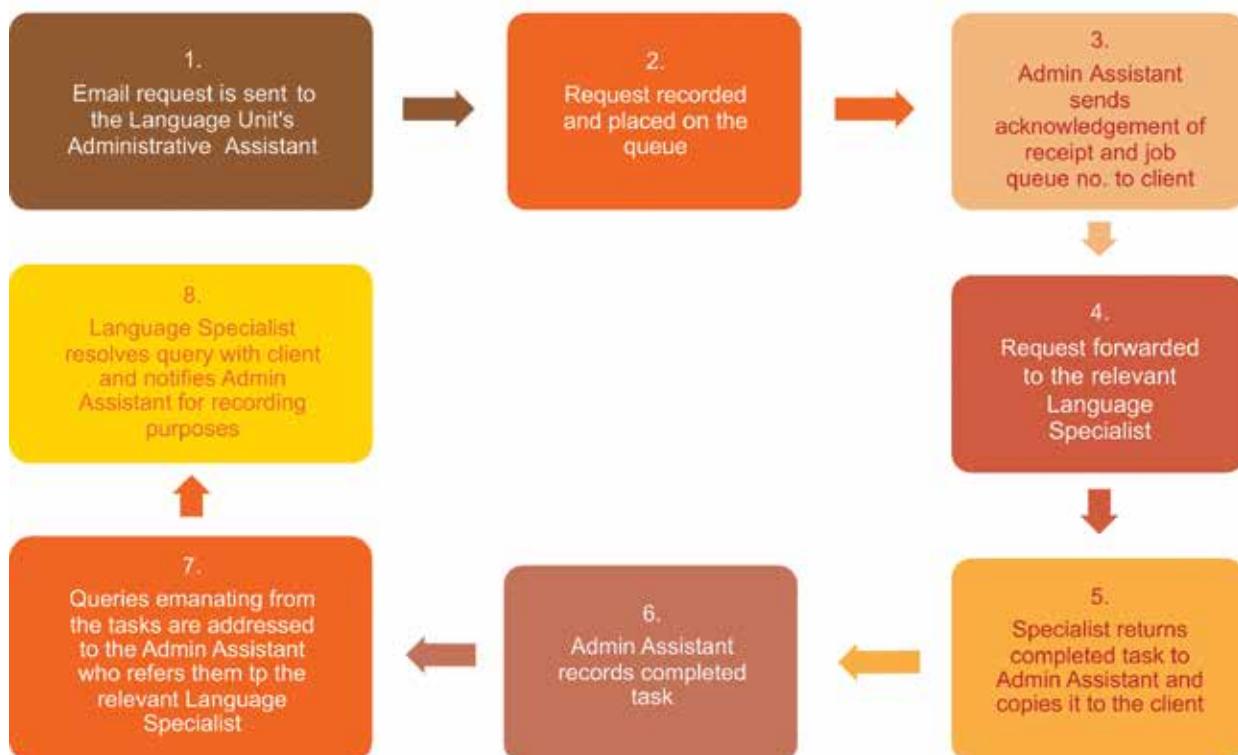
Linguistiek van die Universiteit van Johannesburg (UJ) se tweede meertaligheidsnaweek is van 21 tot 23 Mei 2015 op die Kingsway-kampus van UJ en in Soweto gehou. Die gedagte van 'n meertaligheidsweek het ontstaan toe hierdie groepe hulle gesamentlike taalprojek in Soweto (informele Afrikaanse klasse) wou bekendstel. Die ATKV en UJ wil met die meertaligheidsnaweek die waarde van meertaligheid en tale belig, en vanjaar se tema is "Tale maak saak".

Klink saam met die ATKV 'n glasie op Afrikaans deur dit lief te hê, dit te lees, te praat, te skryf en te luister!

MAKING REQUESTS FOR LANGUAGE EDITING AND TRANSLATION

According to the Language Editing and Translation Policy (available on the Language Unit website at <http://www.uj.ac.za/EN/CorporateServices/LanguageUnit/Policies/Documents/Language%20Editing%20and%20Translation%20Policy.pdf>), all language service requests are sent to the Language Unit's Administrative Assistant, Mrs Rego Dube, for control and recording. In order to maintain effective control, to do accurate recording and to render efficient services, it is important to follow the procedure outlined in the workflow chart below:

Workflow chart – Request for Editing and Translation Indlela yokufaka izicelo zokuhlela umbhalo nokuhumusha okuhamba ngayo Werkvloeikaart – Versoeke vir taalversorging en vertaling Tšate ya Tšhepedišo ya Mošomo-Kgopelo ya Thulaganyo le Phetolelo

Prioritisation of editing and translation service requests

Requests for language editing and translation are attended to on a first-come first-served basis. Requests are further prioritised according to the indicators as set out in the following two categories of documents:

• Category A Documents

- This category comprises official high-level documents and includes a wide range of material, such as high-ranking correspondence, internal and external reports, constitution and policy documents, official publications, press releases, marketing documents, advertisements and forms.
- These documents are mostly generated by the MEC.
- If the workload of the language specialists and urgency of service

required are such that the work cannot be completed before the required deadlines, the work will be contracted to competent external translators/editors. Contracting out to specialists may also be done when highly specialised documents (containing a high degree of subject-specific terminology) are received for which University language specialists do not have the requisite expertise. However, the University language specialists will check the final product from outsourced translators/editors.

• Category B Documents

- While this category comprises material that is strictly official, Category B documents have second priority and will not be accepted if they interfere with work on Category A documents. Category B documents include a wide range of material, such as internal and external faculty and division reports,

learning guides, websites, minutes and agendas.

- Category B documents are generated by a) executive deans, heads of departments, academic and administrative employees of faculties; and b) executive directors, directors and heads of departments of the various administrative and support divisions.

University house-style guides, which are revised continually, are available in English, Sesotho sa Leboa, Afrikaans and IsiZulu and are updated twice a year on the Language Unit website (<http://www.uj.ac.za/EN/CORPORATESERVICES/LANGUAGEUNIT/Pages/Home.aspx>). During the 2013 International Mother Language Day celebration, each division and faculty within the University received a set of four style guides in the UJ official languages.

LELEME LA CHINA (MANDARIN) LE TLO RUTWA KA DIKOLONG TŠA KA AFRIKA BORWA

Barutwana ka dikolong tša Afrika Borwa ba tlie go kgona go kgetha Mandarin bjalo ka leleme la tlaleletšo go tloga ka kgwedi ya Pherekong 2016. Tsebišo ya mmušo yeo e fago tumelelo ya go ngwadiša leleme la China bjalo ka karolo ya lenaneothuto la sekolo e ntšitšwe ke Kgoro ya Thuto ya Motheo ka la 20 Hlakola 2015. Mandarin e tsentšwe ka lenaneothutong bjalo ka serutwa seo se ka kgethwago ke barutwana ka go dikreiti tša go tloga go ya 4 go fihla go ya 9 bjalo ka leleme leo e segó la semmušo. Dikgetho tše dingwe tša leleme ka go legoro la go swana le le di akaretša German, Serbian, Italian, Latin, Portuguese, Spanish, Tamil, Telugu and Urdu.

Mandarin e tla tsenywa tirišong go dikolo tše mmalwa tseo di kgethwego go tloga ka Pherekong 2016. Sepetho se se tserve ka lebaka la gore China ke mogwebišanimmogo o mogolo le Afrika Borwa e bile se se tla thuša go tiša dikamano, gwa realo seboleledi sa kgoro Elja Mhlanga. "Gabotse, e bile pele ga se, go be go ena le dikolo ka Afrika Borwa tseo di bego di aba leleme le bjalo ka kgetho e bile seo re bolelagoo ga bjale ke gore dikolo ka moka tseo di ka dirago bjalo, di ka no dira bjalo, ge e le gore ba na le didirišwa.," a realo Elja. Kgoro ya Thuto ya Motheo e saenetše leano la phethagatšo le Kantoro ya Thuto ka Hlakola ngwaga wa go feta maikemišetšo e le go tiša ditlemano tša thuto mo maemong a setheo le a pholisi.

"Kwano e bolela ka tšhomisano magareng ga dinaga tša rená ka go mařapha a mantši, eupša go rená seo hlohleletšago kudu ke mošomo wo re tla go ba re o dira mmogo ka go lefapha la Dipalo, Saense le theknolotši, moo re bonego China e šoma gabotse," Tona ya Thuto ya Motheo Angie Motshekga a realo ka nako ya ge a be a bolela le baithuti go la East China Normal University go la Shanghai ngwaga wa go feta. "Re holofela gore go ithuta go tšwa go maitemogelo a China ka go abelana tsebo le bokgoni bja bašomí, tše re dumelago gore di tla re tšwela mohola kudu," tona a realo. Karolo e nngwe ya kwano e akaretša kabelano ya setšo le tšwetšopele ya Mandarin gore e rutwe ka dikolong tša ka Afrika Borwa.

"Ga bjale go na le ditheo tše tshela tša Confucius ka mo Afrika Borwa. Confucius e be e le morutiši le rafilosofi go la China yoo a bego a tsebega kudu ka go bolela mafoko a bohlale. Ka thušo ya Mmušo wa China lenaneothuto la go tlo ruta Setšaena le tla hlangwa gore le tle le abiwe dikolong tše dingwe go ralala le naga. "Se se tla thuša ka go kago yeo e šego e le gona ya motheo wa tia wa segwera le tšhomisano magareng go ga dinaga tša rená tše pedi," Motshekga a realo.

English
Hello
Goodbye
Thank you
You're welcome
No

Chinese
Ni Hao
Zaijian
Xie Xie
Bukeqi
Meiyou

LANGUAGE UNIT'S NEW ADMIN ASSISTANT

The Language Unit would like to welcome our new Admin Assistant, Regomoditswe Dube, who joined us in March this year. Rego, as she is known in the Language Unit, is the Administrative Assistant responsible for the general administration of the Language Unit.

Prior to this, she worked as Brand Administrator at African Bank for three years. Thereafter, she was appointed as Procurement Manager at the African Leadership Academy for seven years. She matriculated at the SA College Private School in Pretoria in 1997. She

obtained the Diploma in Graphics and Web Design from the College Campus in Pretoria in 2000. Rego is currently enrolled for the National Diploma in Office Management at Unisa.

To request editing and translation services (see article elsewhere in newsletter), Rego can be contacted at rdube@uj.ac.za or on 011 559 4220.

Regomoditswe Dube

PHANSI NGE-XENOPHOBIA PHANSI!

Lapha kucashunwe uSekela Shansela wase-UJ, uSolwazi Rensburg ethi: Masiyekeni ukucwasa abokufika sakhe inhangano yamazwe ase-Afrika enakekelayo nebumbene.

NgoMsombuluko mhla zingama-20 kuMbsa 2015, izinkulungwane zabafundi, abasebenzi kanye ne-alumnayi bathembise ukuyeka noma khona ukulahlha phansi izenko zodlame nezokucwasa kulabo abayingxenye yomphakathi wamazwe ngamazwe eNingizimu Afrika.

2015/04/20 08:00 PM

"Amandla kubo bonkeabantu!”, “Phambili ngobumbano ku-Afrika yonkana!”, “Phambili ngobuzwe!” kanti “Phansi nge-Xenophobia” kwenanelia izihlweli e-Odithoriyam i-Sanlam e-UJ ekhampasi yase-Kingsway ziholwa ubuholi benyuevi obabufaka, uSekela-Shansela neNhloko, uSolwazi u-Iron Rensburg owayethi unqandwe nya lo mkhuba wokucwasa abanye abantu abasezwenikazi i-Afrika.

“Ukwesaba ihlazo. Ukwehlelwa yizimilo. Ukugxeka. Lokhu kubalulekile njengezinyathelo zokujala ezibalulekile zokuguquka. Kodwa-ke akupheleli lapho. Okudingekayo ukulungiselela nokuxosisana. Ukuze sibuyise isithunzi sethu sidinga ukunyakaza kuzwelone. Lokhu ke kuqala ngathi lapha, sinyakazise khona lapha e-UJ,” kusho uSolwazi Rensburg.

“Abasikhulula basinikeza isipho senkululeko’, nokuthi sakhe “isizwe esisha” : umphakathi omusha okhululekile ekucindezeleni abanye. Onakekelayo, ohlanganisayo noguquguqukayo. Kuqala la e-UJ.”

USolwazi Rensburg unxuse abasebenzi nabafundi ukuqhakambisa amagugu ase-UJ, wafunga ukuthi i-UJ angeke iyeko ukufinyelela umgommo wayo wokuba

yi-Pan-African epicentre ehlolisayo nenobuhlkani.

Uphethe ngokuthi: “I-UJ izoqhubeka ukukhulisa abafundi bayo bamazwe ngamazwe kanye nabafundisi. I-UJ izoqhubeka ngokuhola nangokugqugquzelu ukushumayeza umphakathi ngencazelo ye-Pan-Africanism ne-Internationalism ukuthi ziyyini.”

Behlome ngezingqwembe, neziqubulo bezineka ngokungazinyezi ngokuba yimbumba ye-Afrika; “I-UJ ibumbene ngokuphikisana ne-xenophobia”; futhi “I-

UJ iyayigxeka i-xenophobia”, abasebenzi nabafundi bamasha ikhampasi yonke besho isiqubulo sase-UJ esiphikisana ne-xenophobia.

Abaholi babafundi basho nabo ngelabo izwi begcizelela okushivo abaholi beNyuvesi. Owandulele uSolwazi Rensburg, umengameli wenhangano yabafundi bamazwe ngamazwe u-Hassan Abdulah wabuza umbuzo; “Luphi uthando?”, ngenkathi umengameli we-SRC uMnu Khutso Rammultha egcizelela ukuthi akunamfundu obuya kwamanye amazwe ozosatshiswa lapha

*USol Rensburg uSekela-Shansela neNhloko yeNyuvesi yase-Johannesburg
Prof Ihron Rensburg, Vice-Chancellor of the University of Johannesburg
Prof. Ihron Rensburg, Visekanselier van die Universiteit van Johannesburg
Prof Ihron Rensburg Motlatšamokhanseliri le Hlogo ya Yunibesithi ya Johannesburg*

AFRIKAANSE TAALMONUMENT (PAARL) WORD 40

Agtergrond

Die Afrikaanse Taalmonument teen die suiderhang van Paarlberg in die Paarl, Wes-Kaap, is 'n monument wat aan die Afrikaanse taal gewy is. Hierdie monument staan ook as die Tweede Taalmonument bekend. Die Eerste Taalmonument of Nederlandse Taalmonument is in 1893 in Burgersdorp, Oos-Kaap opgerig. Die Eerste Taalmonument gee erkenning aan Nederlands as amptelike taal in die Kaapkolonie.

Die Tweede Afrikaanse Taalmonument is in 1975 voltooi en op 10 Oktober 1975 onthul om die halfeeu te gedenk wat Afrikaans as 'n taal afsonderlik van Nederlands amptelik erken is. Die monument is in die Paarl opgerig omdat die stryd om Afrikaans as skryf- en kultuurtaal te vestig hier begin het. Afrikaans is vir baie lank as 'n "agterlike" dialek van Nederlands beskou.

Die monument, ontwerp deur die argitek Jan van Wijk, bestaan uit verskillende groter wordende holvormige en bolvormige strukture (obeliske of suile) wat die verskillende invloede van ander tale en kulture en politieke ontwikkelings op Afrikaans simboliseer, naamlik:

- Die Europese oorsprong van die taal
- Afrika-invloede
- Maleise taal en kultuur
- Brug tussen Europa en Afrika
- Afrikaans – die taal self
- Republiekwording in 1961
- Afrikaans is die taal wat vir Wes-Europa en Afrika verbind... Dit vorm 'n brug tussen die groot helder Weste en die magiese Afrika... En wat daar groots aan hulle vereniging kan ontspruit – dit is misken wat vir Afrikaans voorlê om te ontdek. Maar wat ons nooit moet vergeet nie, is dat hierdie verandering van land en landskap as't ware aan die nuwe wordende taal geslyp, geknee, gebrei het... En so het Afrikaans in staat geword om hierdie nuwe land uit te sê... Ons taak lê in die gebruik wat ons maak en sal maak van hierdie glansende werktuig... N.P. van Wyk Louw
- As ons nou hier in die saal af 'n ry pale sou plant, tien pale, om die laaste tien jaar voor te stel, en aan elke paal 'n merk sou maak op 'n hoogte van die vloer af ooreenkommende met die betreklike skryfgebruik van Afrikaans in die respektiewe jaartal, en 'n streep deur die merke trek van die eerste af hier naby die vloer tot by die laaste daar anderkant teen die solder, dan sou die streep 'n snel stygende boog beskryf, nie net vinnig opgaande nie, maar opgaande na 'n vinnig vermeerderende rede. Laat ons nou in ons verbeelding die boog verleng vir die tien komende jare van nou af. Sien u menere waar die punt sal wees, daar buite in die bloue lug hoog oor Bloemfontein, in die jaar 1924. – C.J. Langenhoven

Die sin "DIT IS ONS ERNS" staan op die pad na die monument. Dit is woorde wat beroemd geword het in die stryd om die erkenning van Afrikaans. (http://af.wikipedia.org/wiki/Afrikaanse_Taalmonument; <http://mieliestronk.com/afrikboor.html>)

2015 – 40 jaar later

"Veertig jaar oud, 40 jaar jong" – dit is die tema van die Afrikaanse Taalmuseum en -monument se 40-jarige bestaansviering.

Volgens Isabeau Botha, bestuurder van die Taalmonument, is dit nodig om mense bewus te maak van die simboliek van dié monument, wat dikwels verkeerd geïnterpreteer word. Die Taalmonument simboliseer die oorsprong en nalatenskap van Afrikaans, een van die jongste tale in die wêreld, wat vanjaar amptelik 90 jaar oud is.

"Veertig jaar later staan die monument onveranderd, maar nie onbevraagteken nie – die fisiese struktuur bly onveranderd, maar die betekenis en interpretasies daarvan het, én sal, gedurig verander. Voorheen is die monument gekritiseer as 'n simbool van die taal van Apartheid, terwyl dit nou toenemend as 'n eerlike en trots Suid-Afrikaanse monument (h)erken word. Die monument gee ironies genoeg reeds sedert sy ontstaan erkenning aan al die diverse oorsprongtale van Afrikaans, uit Afrika, Europa én Asië. Vandag het dit dus 'n hoogs relevante simbool van versoening en nasiebou geword – met die visie dat oud én jong Afrikaans sal kan respekteer en waardeer." (<http://www.bolandgazette.co.za/articles/articledetails.aspx?id=238171>)

Verskeie herdenkingsgeleenthede en projekte word beplan (e-pos: prof. Anne-Marie Beukes, UJ. 14 April 2015), waaronder 'n groot opwipboekwinkel op 14 Augustus en 'n opedag op 10 Oktober. Verder kan almal wat vanjaar 40 jaar oud is, die Taalmuseum en -monument gratis besoek. Mense kan ook aan die veldtog, "Ek is monumenTAAL" deelneem deur tussen R40 en R5 000 aan die Taalmonument te skenk ten bate van opvoedkundige en navorsingsprojekte:

- Alle skenkers ontvang 'n sertifikaat.
- Skenk R100 en jou naam word saam met die volksnaam van 'n boom of plant in die monumenttuin aangebring.
- Skenk R160 en ontvang 'n boek oor die Taalmonument deur Jan van Wijk.
- Skenk R5 000 en jou naam word op 'n tuinbankie/tafel aangebring of jy bekom 'n gedenkmuurnis in die nuwe Gedenktuin.

Navrae: Amira Clayton by tel. 021 863 4809/0543 of kommunikasie@taalmuseum.co.za.

NGO YA AFRIKA BORWA, PRAESA, E HWETŠA SEFOKA SA GODIMO SA BODITŠHABATŠHABA SA TŠWETŠOPELE YA GO BALA

Project for the Study of Alternative Education in South Africa (PRAESA) e hlomphilwe ka sefoka sa maemo a godimo kudu sa boditšhabatšhaba sa go ithuta go bala ga bana, seo se bitšwago Astrid Lindgren Memorial Award (ALMA). Kgoeletšo e dirilwe moletlong wo o swerwego ka Labobedi la 31 Hlakola 2015, go la Sweden. ALAMA ke sefoka se segolo mo lefaseng sa tšwetšopele ya dingwalwa le go bala ga bana le bafsa, PRAESA e lebogilwe ka lebaka la mošomo wa yona wa go tšwetšapele go bala ga bana ka maleme ka moka a semmušo go ralala le Afrika Borwa go tloga ka 1992.

"Go hwetša sefoka se go swana le toro ye e bilego nnete le tlhompho e kgolo. Se se tla dira phapano ya go makatša go mošomo wa go bala wo re o direla palo e ntši kudu ya bana go ralala le Afrika Borwa, gape le Afrika," gwa realo Carole Block, Molaodi wa PRAESA. "Gore sefoka se se tle kontinenteng ya Afrika go fa kamogelo e kgolo go bohlokwa bja go gola ga lerato la go bala le bana ka moka, ntle le go lebelela leleme la bona le botšo."

PRAESA ke lekala la go ikema la dinyakišo le tlhabollo leo le hlomilwego ka 1992 Yunibesithing ya Cape Town ke mohu Nga Neville Alexander.

Moemedi yo a bego a le pele wa thuto ya polelontši ka Afrika Borwa, Alexander o feditše mengwaga e lesome Robben Island ka lebaka la go ba molwelwa dipolitiki. Ka fase ga boetapele bja gagwe seholpha sa PRAESA se lwetše tšhomišo ya maleme a SeAfrika le go gola ga setšo sa go bala go ralala le Afrika, se šoma ka ga peakanyo ya maleme le phethagatšo ya pholisi le go dira dinyakišo ka ga polelontši ka diphapošing tša borutelo. Molaodi wa bjale wa PRAESA, Carol Bloch, o thomile le go etapele diprotšeke tše dintši tša yona tša go oketša maitemogelo a bana a go ithuta go bala e sa le ka pele le kgatišo ya dipuku tša dikanegelo le dipuku tše dingwe tša go bala ka maleme a go fapano gore di šomišwe ka mafelong a polelontši.

Kgauswinyana mo, PRAESA thakgotše lesolo la go balela boipshino la Nal 'ibali, leo maikešišo e lego go hloholeletša bokgoni bja bana ka moka ka go ba botša dikanegelo le go ba balela. Lesolo le e bile le gaša dikanegelo tša bana gararo ka beke ka maleme ka moka a 11 a semmušo mo ditešeneng tša diyalemoya tša setšhaba. Go hwetša sefoka sa ALMA ka 2015 go tšwa go baphenkgišani ba 197 go tšwa dinageng tše 61 ke bohlatse go PRAESA bja mošomo o mobotse wa mengwaga e

20 go thuto ya maleme le ya go bala. Bathopasefoka ba go feta ba akaretša bangwadi ba go swana le Maurice Sendak le Philip Pullman le Tamar Institute go la Palestina.

"Astrid Lindgren e be e le molwela ditokelo tša botho, molwela ditokelo tša basadi le go ba mongwadi wa molokeloke wa dipuku tša go tuma tša bana tša *Pippi Longstocking* tše di fetolwetšwego ka go maleme a 64 e bile o thabišitše bana go tloga ka 1945. O be a ena le mafolofolo a go swara bana ka serithi le tlhompho e bile moya wa gagwe o sepela le mošomo wo bašomimmogo le nna, ba kgale le ba bjale ka mo PRAESA wo re ikgafetšego ona. Sefoka se sa mabonwa se re hloholeletša gore re tšwelepele," gwa realo Bloch ge a feleletša.

Carole Block, Molaodi wa PRAESA o bala kanegelo ka nako ya wekšopo

Carole Block, Directeur van PRAESA, besig om 'n storie tydens die werkswinkel te lees

Carole Block, Director of PRAESA reading a story during the workshop

UCarol Block uMqondisi we-PRAESA efunda indaba ngesikhathi sewekhishophi

Picture from www.nunnovation.com

EDITORIAL TEAM:

Editor: Nomusa Sibiya, nsibiya@uj.ac.za

Contributors: Dr Mpho Monareng, Tisa Viviers, Moroamofo Leshilo and Esmé Grobler

Please email your submissions for IZWI-WORD-MOLOMATSEBE, including advertisements and events, to the Editor at nsibiya@uj.ac.za or send them to 9 Molesey Avenue, Auckland Park, APK.